Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουλίου 1941

Φίλε κ. Ἀντώνη

Ἔλαβον τὴν ἀπὸ 26 π. μηνὸς ἐπιστολήν σας καὶ εὐχαριστῶ διὰ τὰς παρεχομένας ἐν αὐτῇ πληροφορίας περὶ τοῦ τῆς Βοδενῶν Ροδόπης χειρογράφου φύλλου. Φαντάζομαι ὅτι ὁ δημοσιεύσας παρέλειψε νὰ μνημονεύσῃ αὐτοπροσώπως· ἀλλὰ τὸ φύλλον ἀπεκόπη ἐκ διετμήτου κώδικος βιβλίου ἢ ἄλλ. Διότι τοιαῦτα ἱστορικὰ σημειώματα συνηθίζετο νὰ ἀπαρτίζωνται ἀπὸ παλαίων βιβλίων εἰς πρόσθετα φύλλα διετμήτων βιβλίων· πολλάκις καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ἢ τῷ τέλει ἐκτὸς σελίδων ἢ καὶ χειρογράφων. Ὁ μακαρίτης πατήρ μου, λόγῳ τοῦ μικροῦ ἀναγνώσματος, ἐπεθύμησε ὅπως τὸ πρόσθετον φύλλον τοῦ Α΄ τόμου τῆς ἱστορίας τοῦ Κόρμα ἐκμετάλλευσῃ καὶ ἄλλαις ἱστορικαὶ συμβάσεις καὶ ὁμολογίαι [δανείων ἀνταλλάγων καὶ ἀνταρσίων, σφαγῶν, πυρκαϊῶν, ἐπιδρομῶν ληστ. – γεννήσεων καὶ θανάτων μελῶν οἰκογενείας κτλ]. Μόνον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ χειρόγραφον δυνατὸν νὰ εἶναι γνήσιον, ἀλλὰ καὶ πλαστόν... ἀμφιβάλλω ἂν εἶναι νόθον δι' οὓς λόγους εἶπον καὶ ἐν τῇ ἐπιστολῇ μου.

Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ἡ μεταγραφὴ Βοδενά (Voden) – ἢ παρὰ τοῖς Βυζαντίνοις Μετέωρον (ἐκ τοῦ bώden = πλησίον, ὀπίσω) καὶ περ ἔχουσα ἔνομα Βαλγαροφαγικὸν οὐδὲν ἔνεκα βούλγαρον εἶχε. Πάντες ἦσαν Ἕλληνες καὶ διὰ ἀνοδημαΐου ἔχουσι ἐκ διαφόρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ· ἐξ οὗ εὐθυμοῦμαι ἀνεκοίνωσεν. Πολλοὶ ὅμως ἦσαν βαλγαρόφωνοι ὡς ὁ συνεργάτης κ. Ἐλευθερίου. Ἂν οὗτος εἶναι πραγματικῶς πρόσωπον, πάντως δὲ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἑτερεῖς ἢ ἑτεροχθόνιος. Ἐπὶ αὐτονομίας ὑπῆρχεν ἐν φυλακῇ ἀρχιεπίσκοπος Βοδενῶν, ἐκδοχεὺς τοῦ Μελενβάου τσουλαχείου Ἐλευθερούπολις ὀνόματι, ἀνταδανὰ τὸν φθόνον. Πιθανὸς ἔγγονος τοῦ Κωνστ. Ἐλευθερίου, δηλ. υἱὸς τοῦ Ἐλευθερίου (Ἐλευθερούπολις) Κανσταντίνου Ἐλευθερίου. Ἐξαν-

για αὐτὸ καὶ τὸ 1888 ἀνόμασε Ελογαννόπουλον ἔτσι μαθητὴν τοῦ Ζαρίφειου. Ὅπως δέ ἦτο ἀδύνατος τὴν αὐτὴ μητρὸς καὶ ἄλλου ἀνδρὸς τοῦ Χρυσοῦ παγχρονίου, δεκάχρου, καθηγητοῦ ἀπο-δανόντος σβεννθὲν πρὸ 4-5 ἐτῶν. φαίνεται ὅτι τὸ τὸ ἐλεημαχ. ὅπου καὶ τὸ Βοδινοῦ καθῆδον τὸ τὴν Ρούμε καὶ καθ' ὁμοιαν Βούχρα-ρον (καλλιανθόδενδρα βράχια χιονοπτῶ) καὶ ἀχθῆναν τὸ ὀνόματα τὸν λεγόμενα ἐχθληνοδένδρα μεγάλα ἐθήνων.

Ἡ συμπεσοῦσα χρησιμοποιεῖ φωνὴ εἶναι: αὐλάνια (=λεον λάρια). Ἓν αὐλάνιον ἦτο ἰσοδύναμον τῷ χρόνῳ, ὅπερ ἄρχεται ἀπο-μειοῦται ἀπὸ τοῦ 18ου αἰῶνος τὴν χρῆσιν. Ἓν χρόνον (αὐλάνιον) = 40 παράδες, εἴτ παρᾶς = 1 ρία δόκρα. Ὅθεν τὸ αὐλάνι (χρόνι) ἔ-χεν 120 δόκρα.

Ἐν τῇ ἐντοπίᾳ σας παρόδῳ λόγον ὅτι οἱ προλαλιάς ὑπὸ ἐμοῦ ἐγράφησαν περὶ συμπεσοῦσιν τῶν τοῦ πτωμάτ λαογνωσίας περὶ τοῦ Ἀνθρ. Τραϊανουπόλεως καὶ Τοιαύτην ἐντοπίαν σας ἀνα-λογικὴ δύ ἔχειν φαίνεται ὅτι παρέσχον.

Τὰ Βοδινά, συνηθέστερα ἢ Βόδαινα καὶ ὑπ' ὀλίγων τοῦ καθ' ἡμᾶς ὑπογράφοντο Βοδινό – Βιδινό καὶ ὁ κάτοικος ἐμέ-γετο Βιδινιώτης. Ἔνεκα τῆς παρ' αὐτῆς φωνῆς τοῦ ἁγ. Κυρίκου οἱ Βοδενιῶται ἦσαν δρυοπλάνικοι καὶ ἱεροῦνται. Ἐν φθινοπώρῳ εἴχο-μεν εἰς τὸν πανδημεῖν μου χρόνον ἐρεῖς ἱερεῖς τῶ Βοδενῶ, ὧν εἷς ἐ-μαθήτευσε τῷ Ριζαρείου σχολῇ εἰς τὸν κομψότατον ὑμνῳδόμα-τος καὶ ἀδάπανος μου ἐν τοῖς Ζαρίφειοις. Ἐγγρεῖς τῶν Ελογαννο-πούλων καὶ οὗτος ἦτο Βουλγαρόφωνος, ἀλλ' ἐπαγόμενος τὸ ὄνομά του εἰς Τζωαννόπουλος (προφανῶς δὲ ἦτο ὁ πατήρ του Γιοβάνογλης)

Ἐπὶ τούτοις σὲ ἀσπάζομαι ἐγκαρδίως

μου χαίρει